

רשומות

הצעות חוק

27 באוקטובר 1997

2648

כ"ו בתשרי התשנ"ח

עמוד

1	הצעת חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 15), התשנ"ח-1997
10	הצעת חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 49), התשנ"ח-1997
	תיקון עקיף:
	חוק לעידוד השקעות הון בהקלאות, התשמ"א-1980
12	הצעת חוק שירות לאומי (נסיעה חינם בתחבורה הציבורית), התשנ"ח-1997

מתפרסמת בזה מטעם הממשלה הצעת חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 15), התשנ"ח-1997:

מבוא

הצעת חוק זו באה ליישם את המלצותיה של ועדה בינמשרדית לרישוי עסקים, בראשות מר יעקב מרקוביץ, אשר בהנהגה דרכים לייעול ולקיצור הליך הרישוי לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 (להלן - החוק).

בין השאר המליצה הוועדה לקצר את הליכי הרישוי בדרך של קביעת מועדים לטיפול בבקשות לרשיון עסק, הסמכת רשות רישוי לתת היתר זמני לעסק למשך שנה, ומתן אפשרות לקבלת חוות דעת מקדמית מאת רשות הרישוי או נותן האישור על התנאים לקבלת רשיון עסק. כמו כן המליצה הוועדה לייעל את הליכי הרישוי, בין השאר, על ידי מתן סמכות לבית המשפט למנוע פעולות הכנה לניהול עסק שלא לפי החוק.

עוד המליצה הוועדה להרחיב את זכות הערעור לבית משפט שלום או לבית משפט לענינים מקומיים גם במקרים של דחיית בקשה לרשיון וזאת על מנת למנוע את הצורך להיוקק לפנייה לבג"ץ.

הצעת חוק רישוי עסקים (תיקון מס' 15), התשנ"ח-1997

- תיקון סעיף 2א 1. בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 2א(ד), אחרי "רשיון" יבוא "או היתר זמני".
- תיקון סעיף 2ג 2. בסעיף 2ג(א) לחוק העיקרי, אחרי "רשיון" יבוא "או היתר זמני".
- תיקון סעיף 2ד 3. בסעיף 2ד(א) לחוק העיקרי, ברישוע, אחרי "רשיון" יבוא "או היתר זמני", ובפסקאות (2) ו-3, אחרי "ברשיון" יבוא "או בהיתר הזמני".
- תיקון סעיף 4 4. בסעיף 4 לחוק העיקרי -
- (1) בכותרת השוליים, אחרי "רשיון" יבוא "והיתר זמני";
- (2) אחרי "רשיון" יבוא "או היתר זמני" ואחרי "ברשיון" יבוא "או בהיתר הזמני".
- תיקון סעיף 5א 5. בסעיף 5א לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "רשיון" יבוא "או היתר זמני";
- (2) בסעיף קטן (ב), אחרי "ברשיון" יבוא "או בהיתר הזמני".
- תיקון סעיף 6 6. בסעיף 6 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "רשיון" יבוא "או היתר זמני" ובסופו יבוא "לענין סעיף זה רשאים השרים להסמיך, בין היתר, עובד של הרשות המקומית שבתחומה נמצא העסק או עובד של רשות מקומית אחרת";
- (2) בסעיף קטן (ב), אחרי "לרשיון" יבוא "או להיתר זמני" ואחרי "הרשיון" יבוא "או ההיתר הזמני".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים 1, 2, 3, 5, 6, 7, 11, 12, 19, 22, 28, 30 ו-31 - לענין היתר זמני

התיקון המוצע בסעיף 4, המאפשר מתן היתר זמני לעסק טעון רישוי, מחייב התאמת כמה סעיפים בחוק לתיקון האמור, וזאת על מנת להחיל את ההסדרים לענין מתן רשיון גם לענין מתן היתר זמני.

סעיף 6 סעיף 6(א) לחוק, בנוסחו היום, קובע לאמור:

"אישור מוקדם

6. (א) רשיון לפי חוק זה לעסק שקביעתו כעסק טעון רישוי נעשתה בהתייעצות עם שר אחד או יותר לשם הבטחת המטרות כאמור בסעיף 1 - לא יינתן אלא אם כן נתן אישור כל אחד מהשרים או מי שהם הסמיכו לכך (להלן - נותן האישור)."

מוצע להבהיר כי השרים רשאים להסמיך גם עובד של רשות מקומית לתת אישור מוקדם.

סעיף 4 רשות הרישוי ונותני האישור נמנעים כיום מלתת רשיון לעסק במהלך החודשים הראשונים לפעילותו קודם שיבחנו את אופן ניהולו בפועל.

מוצע לאפשר לרשות הרישוי לתת היתר זמני להפעלת עסק טעון רישוי. לפני מתן רשיון קבוע להפעלת העסק, ולאפשר לאדם לעסוק בעסק טעון רישוי אם יש בידו היתר זמני ובהתאם לתנאיו, וזאת גם אם טרם קיבל רשיון לפי החוק (סעיף 4 המוצע).

האפשרות לתת היתר זמני להפעלת העסק תוך קביעת תנאים בהיתר, תמנע את המצב האמור שבו פועלים עסקים ללא רשיון במהלך החודשים הראשונים לפעולתם.

¹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "שמתן הרשיון לגביהם אינו טעון" יבוא "שלגביהם מתן הרשיון או ההיתר הזמני, או חידושם, אינם טעונים";
 (2) בסעיף קטן (ב), אחרי "לרשיון" יבוא "או להיתר הזמני".

8. אחרי סעיף 6א לחוק העיקרי יבוא:

- 6ב. (א) לבקשה לרשיון או להיתר זמני יצורפו תרשים סביבה, מפה מצבית ותכנית עסק, כפי שיקבע שר הפנים.
 (ב) המסמכים המפורטים בסעיף קטן (א) ייערכו ויחתמו בידי בעל מקצוע שיקבע שר הפנים.
 (ג) שר הפנים רשאי לקבוע מסמכים נוספים שיש לצרפם לבקשה לרשיון או להיתר זמני, ואת בעל המקצוע שיערוך אותם ושיחתום עליהם; ובלבד שלענין בקשה לרשיון או להיתר זמני לעסק שיש לו השלכה על בטיחות המשתמשים בדרך או על בטיחות הרכב ייקבע בתקנות כאמור כי יצורפו מסמכים נוספים לענין זה, כפי שיקבע שר הפנים בהסכמת שר התחבורה.
 (ד) רשות הרישוי או נותן האישור רשאים לדרוש ממגיש הבקשה מסמכים נוספים, הדרושים לדעתם לצורך בדיקת הבקשה.
 6ג. רשות הרישוי או נותן אישור יתנו, לבקשת מי שמגיש תכנית עסק, חוות דעת מקדמית על תכנית העסק, על התאמתו של העסק המוצע לדרישות החוק והתקנות אשר בתחום סמכותם של רשות הרישוי או נותן האישור, ועל התנאים המוקדמים שיש לקיימם לפני שיינתן אישור, רשיון או היתר זמני, לעסק המוצע.
 6ד. (א) השרים המנויים בסעיף ו(ב), כל אחד לענין העסקים שקביעתם כעסק טעון רישוי נעשתה בהתייעצות עמם, וכן שר הפנים, רשאים להסמיך אדם לבדוק אם התקיימו בעסק התנאים האמורים בסעיף 7 והתנאים הקבועים בחוק ובתקנות החלים על העסק (בחוק זה - בודק מוסמך).

חוות דעת
 מקדמית

בודק מוסמך

דברי הסבר

לסעיף 6ג המוצע
 מוצע לאפשר למבקש רשיון לעסק, לקבל מגורמי הרישוי השונים חוות דעת מקדמית באשר לתנאים שיהיה עליו למלא כדי לקבל רשיון כאמור.

סעיף 7 סעיף 6א לחוק מסמיך את שר הפנים, בהסכמת השר הנוגע בענין, לקבוע בצו סוגי עסקים טעוני רישוי שמתן הרשיון לגביהם אינו טעון אישורם של נותני האישור.

לסעיף 6ד המוצע
 מוצע, על-מנת לייעל את הליך מתן הרשיון לפי החוק, להסמיך אנשים כ"בודקים מוסמכים" שתפקידם יהיה לבדוק האם התקיימו בעסק טעון רישוי התנאים המוקדמים למתן רשיון, התנאים ברשיון או תנאים אחרים החלים על העסק הקבועים בחוק ובתקנות.

מוצע לאפשר לשר לקבוע בצו גם מתן היתר זמני או חידוש של רשיון או היתר זמני אינם טעונים אישור מוקדם, לגבי סוגי העסקים המנויים בצו.

עוד מוצע כי רשות הרישוי או נותן האישור יוכלו לדרוש ממגיש בקשה לרשיון או להיתר זמני לצרף למסמכי הבקשה גם חוות דעת של בודק מוסמך.

סעיף 8 לסעיף 6ב המוצע

מוצע, על מנת לייעל את הליך מתן הרשיון לפי החוק, לקבוע בחוק רשימה של מסמכים שיש לצרפם לבקשה לרשיון או להיתר זמני ואשר צירופם יקל על רשות הרישוי בבדיקת הבקשה.

(ב) רשות הרישוי או נותן האישור רשאים לדרוש ממגיש בקשה לרשיון או להיתר זמני לצרף למסמכי הבקשה חוות דעת של בודק מוסמך, שבה יצוין באיזו מידה העסק עומד בתנאים האמורים בסעיף 7, ובתנאים הקבועים בחוק ובתקנות החלים על העסק.

(ג) רשות הרישוי או נותן האישור רשאים להסתמך על חוות דעת של בודק מוסמך לענין מתן החלטה בדבר רשיון או היתר זמני.

9. בסעיף 7 לחוק העיקרי –

(1) כותרת השוליים תהיה "תנאי מוקדם, תנאי ברשיון ותנאי נוסף";

(2) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) רשות הרישוי או נותן אישור רשאים להתנות את מתן הרשיון, ההיתר הזמני או האישור, לפי הענין, בתנאים שיש לקיימם לפני שיינתן הרשיון או ההיתר הזמני (בחוק זה – תנאי מוקדם), או להתנות את הרשיון או ההיתר הזמני בתנאים (בחוק זה – תנאי ברשיון), ורשאים הם להוסיף תנאים לרשיון או להיתר זמני שניתן (בחוק זה – תנאי נוסף ברשיון), והכל על מנת לקדם את מטרת הרישוי."

(3) בסעיף קטן (ב) אחרי "הרשיון" יבוא "או ההיתר הזמני", ובמקום "הפרעה בלתי סבירה לאדם פלוני" יבוא "סכנה לפגיעה באיכות הסביבה או הפרעה בלתי סבירה לאדם פלוני או לציבור; רשות הרישוי תשלח הודעה לנותן אישור שקבע תנאי ברשיון או תנאי נוסף ברשיון לפי סעיף קטן (א), על מועד תחילת תוקפו של תנאי כאמור";

(4) בסעיף קטן (ג), במקום "תנאי לרשיון" יבוא "תנאי נוסף ברשיון" ובסופו יבוא "או ההיתר הזמני".

דברי הסבר

אחרי שניתן והעשויים לקדם את מטרת הרישוי, ורשאים הם להוסיף תנאים לרשיון שניתן אם ראו צורך בדבר לקידום אחת ממטרות הרישוי.

לפסקה (3)

סעיף 7(ב) לחוק, כלשונו היום, קובע כי תחילת תוקפו של תנאי נוסף ברשיון הוא כחום שישה חודשים מיום שהודע עליו לבעל הרשיון. תחילת תוקף מוקדמת מכך אפשרית אם המטרה היא למנוע סכנה תכופה לשלום הציבור, בריאותו או בטיחותו או הפרעה בלתי סבירה לאדם פלוני.

מוצע כי הקדמת תחילת תוקפו של תנאי נוסף תהיה אפשרית גם כאשר מדובר במניעת הפרעה בלתי סבירה לציבור או בסכנה לפגיעה באיכות הסביבה.

מכיוון שמועד תחילת תוקפו של תנאי נוסף תלוי במועד ההודעה לבעל הרשיון, הנשלחת על-ידי רשות הרישוי, מוצע כי רשות הרישוי תודיע לנותן האישור על מועד תחילת תוקפו של תנאי כאמור.

סעיף 9 לפסקאות (1) ו-(2)

מוצע להחליף את סעיף 7(א) לחוק ולהבהיר כי רשות הרישוי או נותן אישור רשאים להתנות את הרשיון, ההיתר הזמני או האישור בשלושה סוגים של תנאים:

- בתנאי מוקדם – תנאי שיש לקיימו לפני שיינתן הרשיון או ההיתר הזמני.
- בתנאי ברשיון – כאשר הרשיון או ההיתר הזמני מותנה.
- בתנאי נוסף – תנאי שהוסף לרשיון או להיתר הזמני.

סעיף 7(א) שמוצע להחליפו קובע לאמור:

"תנאים מיוחדים ותנאים נוספים"

7. (א) רשות הרישוי או נותן אישור לפי סעיף 6 רשאים להתנות את הרשיון או האישור, לפי הענין, בתנאים מיוחדים שיש לקיימם לפני שיינתן הרשיון או

10. במקום סעיפים 7א ו-7ב יבוא:

החלפת סעיפים
7א ו-7ב
והוספת סעיף 7ג

"תקופת של
רשיון והיתר
זמני

7א. (א) רשיון יינתן לתקופה שאינה מוגבלת מראש.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאי שר הפנים -

(1) לקבוע תקופת תוקף לרשיון של סוג עסקים פלוני, דרך כלל או בנסיבות שיפרש, ובלבד שהתקופה לא תפחת משנה;

(2) לקבוע סוגי עסקים שבהעברת הבעלות או השליטה בהם לא יהיו טעונים רשיון חדש לפי חוק זה.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאית רשות הרישוי לקבוע תקופת תוקף לרשיון לעסק, ובלבד שהתקופה לא תפחת, בכל פעם, משנה; היה העסק זמני מטבעו רשאית רשות הרישוי לקבוע לו תקופה קצרה יותר.

(ד) רשות הרישוי תקבע תקופת תוקף להיתר זמני ורשאית היא להאריכה מדי פעם, ובלבד שסך התקופות לא יעלה על שנה אחת.

(ה) היתר זמני יפקע, אף לפני תום תקופת תוקפו, אם לא מולאו התנאים שנקבעו לפי סעיף 7(א) במועד שנקבע לקיומם.

דברי הסבר

(ו) ערעור על פסק-דין של בית-משפט השלום או בית-המשפט העירוני יהיה לבית משפט מחוזי ואין אחרי החלטתו ולא כלום.

(ז) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי שר הפנים -

(1) לקבוע תקופת תוקף לרשיון של סוג עסקים פלוני, דרך כלל או בנסיבות שיפרש, ובלבד שהתקופה לא תפחת משנה;

(2) לקבוע סוגי עסקים שבהעברת הבעלות או השליטה בהם יהיו טעונים רישוי חדש לפי חוק זה.

(ט) אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מן האמור בסעיפים 16, 17 ו-20 עד 23.

רשיון זמני

7ב. על אף האמור בסעיף 7א רשאית רשות הרישוי לקבוע תקופת תוקף לרשיון לעסק שהוא זמני מטבעו.

מוצע להחליף את סעיפים 7א ו-7ב לחוק ולקבוע במקומם סעיף אחד שענינו תוקף של רשיון או היתר זמני (סעיף 7א המוצע) וסעיף אחר שענינו ביטול רשיון או היתר זמני (סעיף 7ב המוצע).

בסעיף 7א החדש מוצע בסעיף קטן (א) לקבוע כי רשיון לעסק יינתן לצמיתות.

בסעיף קטן (ב) מוצע כי שר הפנים יהא רשאי לקבוע תקופת תוקף לרשיון של סוג עסקים ובלבד שהתקופה לא תפחת משנה.

סעיף 10 לסעיפים 7א ו-7ב המוצעים

בחוק, בנוסחו היום, קיימת אי בהירות בנוגע לסוגי הרשיונות ולתקופות תוקפם.

סעיפים 7א ו-7ב לחוק, שמוצע להחליפם, קובעים לאמור:

"תקפו של רשיון

7א. (א) תקפו של רשיון הוא מן המועד שנקבע בו וכל עוד לא ביטלה אותו רשות הרישוי, מיזמתה היא או מיזמת נותן אישור.

(ב) לא יבוטל רשיון מיזמתה של רשות הרישוי אלא לאחר התייעצות עם נותן אישור המופקר על קיום מטרה מן המטרות האמורות בסעיף 7(א) המשמשת עילה לביטול.

(ג) לא יבוטל רשיון אלא לאחר שניתנה לבעל הרשיון הזדמנות להשמיע טענותיו.

(ד) תקפו של ביטול רשיון הוא כתום ששים יום מיום ההודעה על הביטול.

(ה) הוראה עצמו נפגע בביטול רשיון או בתנאי שהוסף במיוחד ברשיונו, רשאי לערער לבית-משפט השלום או לבית-המשפט העירוני שבתחום שיפוטו נמצא העסק, ובית-המשפט רשאי לבטל או לשנות את הביטול או את התנאי, אם לרעתו אינם חוקיים או סבירים, או לאשרם.

(ו) הגשת ערעור לא תפגע בתקפם של הביטול או התנאי, אך בית-המשפט הדין בערעור רשאי לתת צו לעכב או להחליט את תקפם.

27. (א) רשות הרישוי רשאית לבטל רשיון או היתר זמני מיוזמתה היא או מיוזמת נותן האישור.

ביטול רשיון
והיתר זמני

(ב) לא יבוטל רשיון או היתר זמני מיוזמתה של רשות הרישוי אלא לאחר התייעצות עם נותן אישור המופקד על קיום מטרה מן המטרות האמורות בסעיף ו(א) המשמשת עילה לביטול.

(ג) לא יבוטל רשיון או היתר זמני אלא לאחר שניתנה לבעל הרשיון או ההיתר הזמני הזדמנות להשמיע טענותיו.

(ד) תוקפו של ביטול רשיון או היתר זמני הוא בתום 60 ימים מיום ההודעה על הביטול.

(ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיפים 16, 17 ו-20 עד 23.

27. (א) החליטה רשות הרישוי לדחות בקשה לרשיון להיתר זמני או לבטל רשיון או היתר זמני שניתנו (בסעיף זה – החלטה) רשאי הרואה עצמו נפגע לערער על החלטה לבית משפט השלום או לבית המשפט לעניינים מקומיים שבתחום שיפוטו נמצא העסק (בסעיף זה – בית המשפט).

ערעור

(ב) הרואה עצמו נפגע מקביעת תנאי לפי סעיף 7, רשאי להגיש ערעור לבית המשפט.

(ג) ערעור לפי סעיף זה יוגש תוך 60 ימים מיום שהודע למערער על החלטה או על קביעת התנאי; בית המשפט רשאי לבטל, לשנות או לאשר את החלטה או את התנאי.

(ד) הגשת ערעור לפי סעיף זה לא תפגע בתוקפם של החלטות או התנאי, אך בית המשפט הן בערעור רשאי לתת צו המעכב או המתלה את תוקפם.

11. בסעיף 8 לחוק העיקרי, אחרי "הרשיון" יבוא "או ההיתר הזמני" ואחרי "רשיון" יבוא "או היתר זמני".

תיקון סעיף 8

12. בסעיף 8א לחוק העיקרי, אחרי "רשיון" יבוא "או היתר זמני".

תיקון סעיף 8א

דברי הסבר

לסעיף 27 המוצע

בחוק, בנוסחו היום, קיימת אבחנה בין ערעור על ביטול רשיון ועל תנאי שהוסף ברשיון, לבין ערעור על כל החלטה אחרת. ערעור על שתי החלטות הראשונות מוגש לבית-משפט השלום או לבית-המשפט לעניינים מקומיים, שבתחום שיפוטו נמצא העסק. ערעור על כל החלטה אחרת מוגש לבית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ.

מוצע לבטל את האבחנה האמורה ולקבוע כי זכות הערעור תהיה בפני בית-משפט שלום או בית-משפט לעניינים מקומיים, וזאת לענין מכלול החלטות של רשות הרישוי ונותני האישור.

בסעיף קטן (ג) מוצע כי רשות הרישוי תהא רשאית לקבוע תקופת תוקף לרשיון לעסק שלא תפחת משנה, אלא אם כן מדובר בעסק זמני מטבעו שאז רשאית רשות הרישוי לקבוע תקופת תוקף קצרה יותר.

בסעיפים קטנים (ד) ו-(ה) מוצע כי תקופת תוקפו של היתר זמני לא תעלה על שנה אחת וכי היתר כאמור יפקע לפני תום תקופת תוקפו אם לא מולאו התנאים שנקבעו בו.

בסעיף 7ב החדש מוצע לקבוע כי רשות רישוי תהא רשאית לבטל רשיון או היתר זמני ואת התנאים לביטול כאמור.

13. בסעיף 10(א) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ובכללן תקנות לענין הדרכת מועסקים לצורך הבטחת בריאות הציבור". תיקון סעיף 10
14. בסעיף 10א לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ובכללן תקנות לענין הדרכת מועסקים לצורך הבטחת איכות נאותה של הסביבה". תיקון סעיף 10א
15. בסעיף 10(א) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ובכללן תקנות לענין הדרכת מועסקים לצורך הבטחת המטרות האמורות". תיקון סעיף 10
16. בסעיף 10א לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ובכללן תקנות לענין הדרכת מועסקים לצורך הבטחת המטרה האמורה". תיקון סעיף 10א
17. בסעיף 10ב לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ובכללן תקנות לענין הדרכת מועסקים לצורך הבטחת המטרות האמורות". תיקון סעיף 10ב
18. בסעיף 13 לחוק העיקרי -
 (1) בכותרת השוליים, אחרי "רשיונות" יבוא "היתרים זמניים וחוות-דעת מקדמיות";
 (2) אחרי "של רשיונות" יבוא "והיתרים זמניים" ובמקום "רשיונות וחידושם" יבוא "בקשות לרשיון, להיתר זמני, או לחידושם, וכן בעד חוות דעת מקדמית". תיקון סעיף 13
19. בסעיף 14 לחוק העיקרי -
 (1) בכותרת השוליים, אחרי "רשיון" יבוא "או היתר זמני";
 (2) בסעיף קטן (א), אחרי "ללא רשיון" יבוא "או היתר זמני", אחרי "מתנאי רשיון" יבוא "או היתר זמני", במקום "קנס חמשת אלפים לירות או מאטר שישה חודשים" יבוא "מאטר שמונה-עשר חודשים", ובמקום "קנס נוסף מאה לירות" יבוא "קנס נוסף כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977² (להלן - חוק העונשין)". תיקון סעיף 14

דברי הסבר

סעיפים	סעיפים 10, 10א, 11, 11א ו-11ב לחוק
13 ער 17	מקנים סמכויות לשרים נותני האישור להתקין תקנות לענין עסקים טעוני רישוי -
	שר הבריאות מוסמך להתקין תקנות להגנה על בריאות הציבור.
	השר לאיכות הסביבה מוסמך להתקין תקנות לשמירה על איכות הסביבה.
	שר המשטרה מוסמך להתקין תקנות לשמירת שלום הציבור.
	שר העבודה מוסמך להתקין תקנות בדבר בטיחות.
	שר החקלאות מוסמך להתקין תקנות בדבר מניעת מתלות בעל-חיים וניהום מים.
	מוצע לתקן את הסעיפים האמורים ולאפשר לכל שר להתקין תקנות גם בנושא הדרכת מועסקים לצורך

² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

20. אחרי סעיף 14 לחוק העיקרי יבוא: הוספת סעיף 14 א
- "עבירה מתוך רכב 14א. נעברה עבירה לפי סעיף 14 מתוך רכב או באמצעות רכב, רואים את בעל הרכב או את האדם האחראי לרכב, כאילו הוא עסק בעסק בעצמו, זולת אם הוכיח שלא הוא עשה כן ואת זהותו של האדם שהרכב היה ברשותו בעת שנעברה העבירה, או שהוכיח כי הרכב נלקח בלא הסכמתו."
21. בסעיף 15(2) לחוק העיקרי, אחרי "מנהל פעיל" יבוא "או מנהל רשום". תיקון סעיף 15
22. בסעיף 16(3) לחוק העיקרי, אחרי "טעון רישוי ללא רשיון" יבוא "או היתר זמני" ואחרי "בידי אותו אדם רשיון" יבוא "או היתר זמני". תיקון סעיף 16
23. (א) בסעיף 18 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 18
- (1) במקום "16 או 17" יבוא "16, 17 או 22א";
- (2) במקום "קנס 10,000 לירות או מאסר שמונה עשר חודשים" יבוא "מאסר שנתיים" ובמקום "קנס 500 לירות" יבוא "קנס נוסף כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין".
24. האמור בסעיף 22 לחוק העיקרי יסומן "(א)", ובו, במקום "בבית המשפט העירוני" יבוא "בבית המשפט לעניינים מקומיים", ואחריו יבוא: תיקון סעיף 22
- "(ב) בקשה לפי סעיף קטן (א) תידון במעמד שני הצדדים בתוך שבועה ימים מיום הגשת הבקשה."
25. אחרי סעיף 22 לחוק העיקרי יבוא: הוספת סעיף 22א
- 22א. נעשו במקום פלוני פעולות הכנה לניהול עסק או לפתיחתו, או לשימוש במבנים, בחצרים או במקרקעין לצורך ניהול עסק טעון רישוי, מבלי שניתן רשיון או היתר זמני, או בסטייה מן הרשיון או ההיתר הזמני, רשאי בית משפט השלום או בית המשפט לעניינים מקומיים, ליתן צו ולפזר על המנויים בסעיף 14 או על בעל זכות בנכס או כל מי מטעמם, להימנע מפעולה באותו מקום, וכן במבנה, בחצרים או במקרקעין (בחוק זה – צו מניעת פעולות); בית המשפט רשאי לתת צו כאמור ככפוף לתנאים שימצא לנכון בנסיבות הענין."

דברי הסבר

- סעיף 20** מוצע לייחס אחריות על עיסוק ללא רשיון או היתר זמני ואי קיום ההוראות והתנאים שבהם, גם לגבי עבירה שנעברה מתוך רכב או באמצעות רכב.
- סעיף 21** מוצע לייחס אחריות על עיסוק ללא רשיון או היתר זמני, ואי קיום ההוראות והתנאים שבהם, כאשר המדובר בתאגיד, גם למנהל רשום.
- סעיפים 23 ו-25 עד 27** – מניעת פעולות במקום שבו מבוצעות פעולות הכנה לניהול עסק שלא לפי החוק, וזאת על מנת להימנע מן הצורך להמתין עד להפעלתו של עסק כאמור לפני ביצוע פעולות אכיפה נגדו (סעיף 25 המוצע).
- סעיף 24** סעיף 22 לחוק מקנה זכות למי שרואה עצמו נפגע על ידי צו הפסקה מנהלי לבקש את ביטולו בבית-משפט שלום או בבית-משפט לעניינים מקומיים. מוצע להוסיף ולקבוע כי בקשה לביטול צו הפסקה מנהלי תידון במעמד שני הצדדים בתוך שבועה ימים.

26. בסעיף 24 לחוק העיקרי, במקום "17 או 20" יבוא "17, 20 או 22א". תיקון סעיף 24
27. בסעיף 25 לחוק העיקרי, אחרי "צו הפסקה מינהלי" יבוא "צו מניעת פעולות", ובמקום "דינו - מאסר שנתיים" יבוא "דינו - מאסר שמונה עשר חודשים". תיקון סעיף 25
28. בסעיף 28 לחוק העיקרי -
 (1) ברישה, במקום "תנאי רשיון שניתן על פיו" יבוא "תנאים ברשיון או בהיתר הזמני שנקבעו לפי סעיף 7";
 (2) בפסקה (4), אחרי "רשיון" יבוא "או היתר זמני";
 (3) אחרי פסקה (5) יבוא:
 "6) קצין רפואה ראשי בצבא הגנה לישראל או מי שהוא הסמיך לענין זה, אם העסק מתנהל במחנה צבאי". תיקון סעיף 28
29. בסעיף 29(ב) לחוק העיקרי, המילים "קנס 1,500 לירות או" - יימחקו. תיקון סעיף 29
30. בסעיף 29 לחוק העיקרי, אחרי "לא יינתן רשיון" יבוא "או היתר זמני". תיקון סעיף 29
31. בסעיף 30 לחוק העיקרי, אחרי "הטוען שבידיו רשיון" יבוא "או היתר זמני". תיקון סעיף 30
32. בסעיף 31(א) לחוק העיקרי, אחרי "אגרה בעד רשיון" יבוא "או היתר זמני", אחרי "ניתן הרשיון" יבוא "או ההיתר הזמני", ובסופו יבוא "אגרה בעד חוות דעת מקדמית שנתן נותן אישור או שנתנה רשות רישוי לגבי עסק מחוץ לתחומה של רשות מקומית, או שנתן מנהל היחידה למפעלים ביטחוניים, תשולם לאוצר המדינה; אגרה בעד חוות דעת מקדמית שנתנה רשות רישוי לגבי עסק שבתחום הרשות המקומית, תשולם לקופת אותה רשות מקומית". תיקון סעיף 31
33. אחרי סעיף 33א לחוק העיקרי יבוא:
 "תקנות 338. שר הפנים רשאי להתקין תקנות בדבר קביעת מועדים לטיפול בבקשות לרשיון ולהיתר זמני, ובכלל זה קביעת מועדים למתן החלטה של רשות רישוי לפי סעיף 5 ושל נותן אישור לפי סעיף 6, וכן בדבר קביעת מועדים למתן חוות דעת מקדמית; בתקנות לפי סעיף זה רשאי שר הפנים לקבוע כי משעבר המועד שקבע יראו את האישור לפי סעיף 6 כאילו ניתן, או את הבקשה לרשיון או להיתר זמני כאילו אושרה, לפי הענין". הוספת סעיף 33ב

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 28** מוצע להסמיך את קצין הרפואה הראשי בצבא הגנה לישראל או מי שהוא הסמיך לכך, להיכנס לעסק טעון רישוי המתנהל בתוך מחנה צבאי, כדי לבדוק אם מקיימים בעסק את הוראות החוק והתקנות ואת תנאי הרשיון או ההיתר הזמני.
- סעיף 32** מוצע להחיל את ההסדר הקבוע בסעיף 31(א) לחוק בענין תשלום אגרה בעד רשיון, גם לגבי תשלום אגרה בעד היתר זמני, ולהוסיף הוראה מיוחדת לענין תשלום אגרה בעד מתן חוות דעת מקדמית.
- וזה לשונו של סעיף 31(א) לחוק, כנוסחו היום:
- "תשלום אגרות וקנסות
31. (א) אגרה בעד רשיון לפי חוק זה שניתן על ידי ראש רשות מקומית או על ידי מי שהסמיך לכך תשולם לקופת אותה רשות מקומית; ניתן הרשיון על ידי אחר, תשולם האגרה לאוצר המדינה."
- סעיף 33** מוצע להסמיך את שר הפנים להתקין תקנות גם לענין קביעת מועדים לטיפול בבקשות לרשיון ולהיתר זמני, ולמתן חוות דעת מקדמית, וכן לקבוע כי משעבר המועד שקבע, יראו את האישור, הרשיון או ההיתר הזמני כאילו ניתנו, והכל כדי לקצר וליעיל את הליכי הרישוי.

הצעת חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 49), התשנ"ח-1997*

1. בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 18, במקום "עד יום ב' בטבת התשנ"ח (31 בדצמבר 1997)" יבוא "עד יום ט"ז בטבת התשס"ב (31 בדצמבר 2001)".

2. בסעיף 47 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) ברישה, במקום "עד יום ב' בטבת התשנ"ח (31 בדצמבר 1997)" יבוא "עד יום ט"ז בטבת התשס"ב (31 בדצמבר 2001)";

(ב) בסיפה, לפני "לענין סעיף קטן זה יבוא:

"ואולם לגבי חברת משקיעי הון שהיא בעלת מפעל מאושר שאושר החל ביום כ"ב בטבת התשנ"ז (1 בינואר 1997) באזור פיתוח א', בשנתיים הראשונות לתקופת ההטבות כמשמעותה בסעיף 45, תהא פטורה מתשלום מס חברות בשל אותה הכנסה";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(2א) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(א1), חברה המחלקת דיבידנד מתוך הכנסה של מפעל, שהושגה בתקופה שבה היתה החברה פטורה ממס לפי סעיפים קטנים (א) או (א1), תהא חייבת, בשנת המס שבה חולק הדיבידנד, כמס חברות על סכום הדיבידנד המחולק בשיעור מס החברות שהיתה חייבת בו על הכנסתה בשנה שבה הופקה ההכנסה אילולא היתה פטורה ממס חברות בשנה זו, והוראות סעיף 51(ח) יחולו על חלוקת הדיבידנד לפי סעיף קטן זה; המס האמור ישולם לפקיד השומה יחד עם מס ההכנסה שיש לנכותו במקור ממקבל הדיבידנד, ויחולו לגביו כל ההוראות המתייחסות לניכוי במקור; לענין זה, "סכום הדיבידנד המחולק" – לרבות סכום מס החברות החל בשל חלוקתו";

(3) בסעיף קטן (ב) –

(א) בפסקה (1), במקום "הכנסה" יבוא "הכנסה חייבת, בניכוי מס החברות החל עליה";

ד ב ר י ה ס ב ר

מכח החוק עד למועד האמור, ולהאריך את תוקפם בהתאם להצעה זו.

סעיף 2(1)(ב)

תיקון מס' 48 לחוק לעידוד השקעות הון התשנ"ז-1997 (ס"ח התשנ"ז, עמ' 73), קבע כי למפעלים מאושרים באזור פיתוח א', שאושרו לאחר 1 בינואר 1997 יינתן פטור ממס חברות לתקופה של שנתיים. מוצע כי התיקון האמור יחול גם על חברת משקיעי הון.

סעיפים 2(2), 3 ו-6(א)

בית המשפט העליון קבע בחודש נובמבר 1995 בע"א 5264/91 פשמ"ג ב' עייט ציור ליבוא בע"מ (פ"ד מ"ט(3), עמ' 209), כי ניתן לחלק דיבידנד שחל לגביו מס בשיעור

סעיפים 1, 2(1)(א), 4, 5(1) ו-7

בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 (להלן – החוק), הוסמכה מינהלת מרכז ההשקעות לאשר תכניות שהוגשו לה עד לתאריך ב' בטבת התשנ"ח (31 בדצמבר 1997). הועדה לבחינת החוק לעידוד השקעות הון וכלי מעורבות חליפיים, שמונתה על ידי שר התעשייה והמסחר ושר האוצר, המליצה להאריך את התקופה שבה רשאית מינהלת מרכז ההשקעות לאשר תכניות שהוגשו לה לתקופה של ארבע שנים נוספות, וזאת עד לתאריך ט"ז בטבת התשס"ב (31 בדצמבר 2001). מוצע לאמץ המלצה זו ולקובעה בחוק. כמו כן מוצע לתקן סעיפים נוספים בחוק אשר מגבילים את מתן ההטבות

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 234; ס"ח התשנ"ז, עמ' 73.

3. בסעיף 48 לחוק העיקרי, במקום "הכנסה" יבוא "הכנסה חייבת, בניכוי מס החברות החל עליה", ובמקום "או (4) יבוא" עד (5).
4. בסעיף 53ב(ב) לחוק העיקרי, במקום "הכנסה" יבוא "הכנסה חייבת, בניכוי מס החברות החל עליה" ובמקום "סעיף 31א" יבוא "סעיף 161".
5. בסעיף 53ג לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "שנת המס 1997" יבוא "שנת המס 2001";
- (2) בסעיף קטן (ב), בכל מקום, במקום "הכנסה" יבוא "הכנסה חייבת", ובמקום "מההכנסה" יבוא "מההכנסה החייבת";
- (3) בסעיף קטן (ד), במקום "הכנסה" יבוא "הכנסה חייבת".
6. בסעיף 74(ב) לחוק העיקרי –
- (1) בפסקה (א), אחרי "כיחס שבין ההכנסה החייבת" יבוא "בניכוי מס החברות החל עליה";
- (2) בפסקה (ב), במקום "כאמור בסעיף 51, ויראו לענין זה" יבוא "ולענין מפעל מאושר הזכאי לפטור ממשך שנתיים כאמור בסעיף 47 – לגבי דיבידנד המחולק מתוך הכנסה שהושגה בשנתיים הראשונות לתקופת ההטבות כמשמעותה בסעיף 45; לענין פסקת משנה זו יראו".
7. בסעיף 94א(5) לחוק העיקרי, במקום "לבין ב' בטבת התשנ"ה (31 בדצמבר 1997)" יבוא "לבין יום ט"ז בטבת התשס"ב (31 בדצמבר 2001)".

ד ב ר ו ה ס ב ר

- סעיף 5(2)**
סעיף 53ג (ב) ו-(ד) לחוק קובע לאמור:
"הטבות במס לבעל בנין להשכרה
... (א) 53ג.
(ב) על הכנסה ממכירת בנין להשכרה או חלק ממנו יחולו הנוראות סעיף 47(א) או (ג) לפי הענין, ובלבד שעל חלק מההכנסה בגובה הסכום האינפלציוני החייב, יהול מס בשיעור של 10% במקום השיעורים הקבועים בסעיפים האמורים ...
(ג) ...
(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב), על הכנסה של חברה תושבת חוץ ממכירת בנין להשכרה או חלק מבנין כאמור יהול מס חברות לפי סעיף 47(א) בהתאם לשיעור השקעת החוץ שבה ונוסף לכך מס בשיעור של 15% על ההכנסה האמורה לאחר שנוכה ממנה מס החברות כאמור."
- סעיף 3**
חברה אינה חייבת בניכוי מס לפי סעיף 31 לפקודה אלא לפי סעיף 161 לפקודה ומוצע לתקן זאת.

מופחת, לפי החוק, מההכנסה החייבת של החברה בעלת המפעל המאושר, לרבות מס החברות החל לגבי הכנסה זו.

קביעה זו היתה בניגוד לפרשנות פקיד השומה.

מוצע לתקן את החוק ולקבוע בו מפורשות, כי חלוקת הדיבידנד, שחל לגביה מס בשיעור מופחת, תתבצע מהכנסתה החייבת של החברה, בהפחתת מס החברות החל לגבי הכנסה זו.

סעיפים 2(3) ו-6(2)

מוצע להתאים את הסדר המוטל על החברה הזכאית לפטור ממש בשנתיים הראשונות כאמור בסעיף 47(א) בשל חלוקת דיבידנד שמשולם מהכנסה שהופקה בתקופת הפטור, להסדר המוטל הקבוע לגבי חברה שבחירה במסלול החלופי כאמור בסעיף 51. דהיינו – לקבוע חובת תשלום מס חברות בשיעור מופחת למפעל מאושר כאמור על סכום הדיבידנד המחולק.

8. תיקון חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות, התשמ"א-1980² -
- (1) בסעיף 33(ב), במקום "הכנסה" יבוא "ההכנסה החייבת, בניכוי מס החברות החל עליה";
- (2) בסעיף 38(ב3), אחרי "כיהס שבין ההכנסה החייבת" יבוא "בניכוי מס החברות החל עליה".

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 8 מוצע לתקן גם את החוק לעידוד השקעות הון בחקלאות, התשמ"א-1980, ולקבוע בו כי שיעורי המס המופחת לגבי דיבידנד יחולו רק לגבי דיבידנד המשולם
- מתוך ההכנסה החייבת לאחר שנוכה ממנה מס החברות.
- כמו כן מוצע לקבוע גם לפי חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות כי ההטבות יחולו לפי היחס בין ההכנסה החייבת של חלקי המפעל השונים בניכוי מס החברות החל עליה. קביעה, שמטיבה, כאמור עם הנישומים.
- ² ס"ח התשמ"א, עמ' 56.

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם ועדת הכספים של הכנסת:

הצעת חוק שירות לאומי (נסיעה חונם בתחבורה הציבורית), התשנ"ח-1997*

- הגדרות 1. בחוק זה -
- "משרת בשירות לאומי" - כל אחד מאלה:
- (1) בת המשרתת בהתנדבות בשירות לאומי כאמור בסעיף 238 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995¹, בפסקה (3) להגדרה "ילד";
- (2) מי שמשרתת בהתנדבות בשנת שירות שאישר שר החינוך התרבות והספורט, ובתנאים שקבע;
- "תחבורה ציבורית" - נסיעה באוטובוסים וברכבות של התחבורה הציבורית.
- פטור מתשלום בתחבורה ציבורית 2. משרת בשירות לאומי, הנוסע אל מקום שירותו או ממנו בתחבורה ציבורית, זכאי לפטור מדמי הנסיעה, ובלבד שבעת הנסיעה הציג תעודה בת תוקף המעידה על כך שהוא משרת בשירות לאומי.
- מימון 3. שר האוצר יתקשר בהסכמים עם הגופים המפעילים את התחבורה הציבורית למימון הפטור מדמי נסיעה הניתן לפי חוק זה.
- ביצוע ותקנות 4. שר האוצר ושר התחבורה ממונים על ביצועו של חוק זה והם רשאים להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

ד ב ר י ה ס ב ר

- מוצע לקבוע פטור מתשלום בתחבורה ציבורית גם לבנות המשרתות בשירות לאומי ולמשרתים בשנת שירות, בדומה לפטור הניתן להיילים המשרתים לפי חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986.
- ההוצאה המשוערת מתקציב המדינה: 2.5 מיליון ש"ח.
- חבר הכנסת רחבעם זאבי

¹ הצעת חוק מס' פ/248; הועברה לוועדה ביום י"ט באדר א' התשנ"ז (26 בפברואר 1997).

² ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.